

**PRAVILNIK
ZA ISPITIVANJE I
OCJENJIVANJE RADA
PASA PTIČARA**

2006.

Poštovani kinolozi,

Dosadašnji "Pravilnik za ispitivanje i ocjenjivanje rada pasa ptičara" donesen je prije 13 godina. S obzirom na razvoj naše i međunarodne lovne kinologije i rada pasa ptičara, trebalo ga je mijenjati, odnosno donijeti novi Pravilnik.

U ovom novom Pravilniku uzete su sve najnovije obvezne discipline i kriteriji prema odredbama pravilnika za ptičare nadležnih tijela FCI-a. Pravilnik je usklađen s našim potrebama i kriterijima razvoja naše lovne kinologije te zadovoljava sve potrebe naših najmasovnijih i/ili vrhunskih vodiča i najšireg dijela organizatora. Masovnost ispitivanja ptičara dovedena je na praktičan mogući način rada. Uvedeni su i specijalni ispiti rada, i to ne samo za trčke, prepelice i šljuke, već i za polaganje ispita rada i za jarebicu kamenjarku, ljepoticu naših planina i krša. Tih specijalnih utakmica do sada nije bilo.

Ovaj Pravilnik je temelj za ispitivanje i ocjenjivanje rada svih ptičara, na cijelom području Hrvatske, na svim razinama i udovoljava svim zahtjevima članica i pojedinaca. Temeljem stavka 2. članka 2. ovog Pravilnika, članice Saveza mogu donositi svoje pravilnike samo o dodatnim disciplinama za pojedine vrste divljači. Isto tako, temeljem članka 159. Pravilnika, mogu se primjenjivati i drugi pravilnici za ispitivanje i ocjenjivanje rada ptičara koje priznaje FCI, uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela Hrvatskog kinološkog saveza. Na taj način su zadovoljene sve potrebe i svi zahtjevi.

Svaki pravilnik podložan je promjenama s obzirom na nove potrebe i daljnji razvoj kinologije. Tako će i ovaj Pravilnik tijekom vremena pretrpjeti određene promjene u cilju daljnjeg napretka našeg rada i kinologije uopće.

Predsjednik HKS-a
Damir Skok, dr.vet.med.

Nakladnik: HRVATSKI KINOLOŠKI SAVEZ
Za nakladnika: Damir Skok, dr.vet.med., predsjednik HKS-a
Tisak: KERSCHOFFSET ZAGREB
Naklada: 300 primjeraka

SADRŽAJ

I.	OPĆE ODREDBE	5
II.	DUŽNOSTI ORGANIZATORA	9
III.	ORGANIZACIJA ISPITIVANJA RADA PTIČARA	10
IV.	OCJENJIVANJE	14
V.	ELIMINACIJSKE POGREŠKE	18
VI.	SUDAČKI IZVJEŠTAJ	19
VII.	ISPITIVANJE RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA	20
	1. ISPITI PRIROĐENIH OSOBINA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA	20
	2. ISPIT RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA U POLJU BEZ ODSTRELA DIVLJAČI	20
	3. ISPIT RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA S ODSTRELOM DIVLJAČI	21
	4. ISPIT RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA U POLJU I VODI	22
	5. ISPITI RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA U VELIKOM TRAŽENJU	23
	6. ISPITI RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA NA TRČKE	25
	7. ISPITI RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA NA PREPELICU	27
	8. ISPIT RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA NA ŠLJUKU	28
	9. ISPIT RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA NA KAMENJARKE	30
VIII.	ISPITIVANJE RADA KONTINENTALNIH PTIČARA	32
	1. ISPITI PRIROĐENIH OSOBINA KONTINENTALNIH PTIČARA	32
	2. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA U POLJU BEZ ODSTRELA DIVLJAČI	32
	3. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA U POLJU S ODSTRELOM DIVLJAČI	33
	4. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA U POLJU I VODI	34
	5. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA NA TRČKE	35
	6. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA NA PREPELICE	36
	7. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA NA ŠLJUKU	38
	8. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA NA KAMENJARKE	39
IX.	VODIČI	41
X.	GLEDATELJI	41
XI.	PRIGOVORI	41
XII.	ZAVRŠNE ODREDBE	42
	UPUTE ZA OCJENJIVANJE RADA PTIČARA NA ISPITIMA	43
	UPUTSTVO ZA ISPUNJAVANJE OBRAZACA NA ISPITIMA RADA PTIČARA	48
	OCJENSKE LISTE I OSTALI OBRASCI	49

Temeljem članka 40. Statuta Hrvatskog kinološkog saveza, Izvršni odbor Hrvatskog kinološkog saveza na svojoj sjednici održanoj 29. prosinca 2005. godine donosi sljedeću

ODLUKU

1. Usvaja se Pravilnik za ispitivanje i ocjenjivanje rada pasa ptièara Hrvatskog kinološkog saveza, s danom stupanja na snagu 1. sijeènja 2006. godine.
2. Danom stupanja na snagu gore navedenog Pravilnika prestaje važiiti Pravilnik o radu pasa ptièara Hrvatskog kinološkog saveza donesen 30. travnja 1993. godine.
3. Tumačenje odredbi Pravilnika za ispitivanje i ocjenjivanje rada pasa goniča Hrvatskog kinološkog saveza daje Izvršni odbor Hrvatskog kinološkog saveza.

Predsjednik HKS-a
Damir Skok, dr.vet.med.

Temeljem članka 40. Statuta Hrvatskog kinološkog saveza, Izvršni odbor Hrvatskog kinološkog saveza na svojoj sjednici održanoj 29.prosinca 2005.godine donio je

PRAVILNIK ZA ISPITIVANJE I OCJENJIVANJE RADA PASA PTIČARA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovaj Pravilnik temelji se na pravilniku komisije za britanske i irske ptičare Međunarodne kinološke federacije (u daljem tekstu: FCI), koji je donesen 29.03.1996.godine u Buenos Aires-u, i na pravilniku za kontinentalne ptičare koji je donesen na Predsjedništvu FCI-ja u lipnju 1999.godine u Mexico City, time da se primjenjuje od 1.siječnja 2000.godine.

Članak 2.

Ovaj Pravilnik Hrvatskog kinološkog saveza (u daljem tekstu: HKS) određuje obvezne uvjete za pojedina ispitivanja radnih sposobnosti ptičara za cijelo područje Hrvatske. Kinološke udruge mogu donositi svoje pravilnike samo o dodatnim disciplinama za pojedine vrste natjecanja.

Članak 3.

Na svim ispitima rada mogu sudjelovati samo čistokrvni psi, koji su upisani u rodovnu knjigu HKS-a i rodovne knjige stranih kinoloških organizacija koje priznaje FCI.

Psi upisani u rodovnu knjigu HKS-a moraju imati pozitivnu ocjenu oblika, a psi upisani u strane rodovne knjige kinoloških organizacija, prema propisima kinoloških organizacija tih zemalja.

Članak 4.

Na ispitima ne mogu sudjelovati psi koji nisu odgovarajuće cijepljeni, agresivni (opasni) psi, psi nosioci zaraznih bolesti, psi koji pripadaju diskvalificiranim osobama kojima je izrečena zabrana natjecanja od strane HKS-a ili od strane njihove nacionalne kinološke organizacije, psi pod utjecajem droge (dopinga) i psi vlasnika pripadnika klubova i udruga koji nisu priznati od FCI-ja.

Psi pod utjecajem droge bit će isključeni, a protiv odgovornih će se povesti stegovni postupak.

Kuje u tjeranju mogu se ispitivati na kraju baterije i međusobno pod uvjetom, da je organizator pravovremeno obavješten o istom.

Članak 5.

Sudjelovanje se može ograničiti na jednu ili nekoliko pasmina pod uvjetom da je to unaprijed objavljeno.

Članak 6.

Sudjelovanje se može ograničiti na osnovu zasluga psa (prethodno stečene kvalifikacije – nosioci određenih kandidatura, samo odlični itd.) pod uvjetom da je to unaprijed objavljeno.

Članak 7.

Udruga koja organizira ispite može ograničiti broj pasa pod uvjetom da je to objavljeno ranije. To ograničenje ne može biti na manje od 12 pasa.

Članak 8.

Na posebnim ispitima rada sudjelovanje se može ograničiti po spolu ili dobi (OAKS – posebno za kuje ili posebno za mlade pse).

Članak 9.

Svrha ispitivanja i ocjenjivanja ptičara je selekcija pasa, kako bi se što više doprinjelo selekciji genetike najboljih pasa, u cilju poboljšanja osobina različitih pasmina ptičara i potaknuo interes vlasnika i vodiča za prvoklasnim psima.

Članak 10.

Ispitivanje radnih sposobnosti ptičara dijele se po namjeni i po osobinama različitih pasmina ptičara.

Članak 11.

Po namjeni podijeljeni su ispiti na izričito uzgojne ispite i uzgojne i radne ispite.

Uzgojni ispiti su ispiti prirođenih osobina, utvrđuju se nasljedne osobine za rad u lovu i služe za ocjenjivanje i potvrđivanje rasplodnih grla.

Uzgojni i radni ispiti mogu biti bez odstrela divljači i s odstrelom divljači, bez dodjele kandidatura i s dodjelom kandidatura CACT i CACIT.

Članak 12.

Po radnim osobinama ispiti su podijeljeni na dvije skupine:

- A. Ispiti rada britanskih i irskih ptičara
- B. Ispiti rada kontinentalnih ptičara.

Članak 13.

U skupini ispitivanja rada britanskih i irskih ptičara su sljedeći ispiti:

1. Ispit prirođenih osobina britanskih i irskih ptičara,
2. Ispit rada britanskih i irskih ptičara u polju bez odstrela divljači,
3. Ispit rada britanskih i irskih ptičara u polju s odstrelom divljači,
4. Ispit rada britanskih i irskih ptičara u polju i vodi

Ispiti pod 2, 3. i 4. mogu biti otvoreni, što znači za sve pasmine navedene skupine, a mogu biti posebni – specijalni za određene pasmine iste skupine (za pointere, setere itd.).

U skupini ispitivanja rada kontinentalnih ptičara su sljedeći ispiti:

1. Ispit prirođenih osobina kontinentalnih ptičara,
2. Ispit rada kontinentalnih ptičara u polju bez odstrela divljači,
3. Ispit rada kontinentalnih ptičara u polju s odstrelom divljači,
4. Ispit rada kontinentalnih ptičara u polju i vodi.

Ispiti pod 2, 3. i 4. mogu biti otvoreni, što znači za sve pasmine navedene skupine, a mogu biti posebni – specijalni za određene pasmine iste skupine (za njemačke ptičare kratke dlake, za talijanske ptičare itd.).

Članak 14.

Osim navedenih ispita u prethodnom članku 13. mogu biti i specijalni ispiti rada i to:

1. Ispiti rada britanskih i irskih ptičara u velikom traženju,
2. Ispiti rada na trčke,
3. Ispiti rada na prepelice,
4. Ispiti rada na šljuke,
5. Ispiti rada na kamenjarke.

Članak 15.

Psi se ispituju samo na pernatu divljač: fazane, jarebice, prepelice i šljuke.

Teren treba biti nastanjen (napučen) divljači prije početka ispita.

Najbolje je ispitivanje na divljač iz prirodnog uzgoja, a može i na divljač iz umjetnog uzgoja uz uvjet, da je ta divljač puštena na teren od 1-15 dana prije održavanja ispita. Za vrijeme ispita ne smije se više puštati nikakva divljač.

Članak 16.

Pas na nijednom ispitu ptičara ne može dobiti pozitivnu ocjenu, ako nije imao stajanje na pernatu divljač, ako se plaši pucnja i ako ne radi u stilu pasmine kojoj pripada.

II. DUŽNOSTI ORGANIZATORA

Članak 17.

Ispitivanje rada ptičara može organizirati kinološka udruga članica HKS-a i HKS.

Članak 18.

Kinološke udruge koje žele organizirati ispitivanje rada ptičara dužne su svoj plan provedbi tih priredbi za iduću godinu dostaviti nadležnom organu HKS-a da ga odobri u roku koji odredi HKS u skladu s Pravilnikom o stručnom radu HKS-a. Plan mora sadržavati točan datum, mjesto održavanja, vrstu i značaj priredbi. Za međunarodne priredbe to odobrenje daje HKS i FCI.

Članak 19.

Organizator ispitivanja rada pasa ptičara dužan je objaviti uvjete :

1. Vrijeme, vrstu, candidature i titule prema suglasnosti HKS-a
2. Datum i mjesto održavanja priredbi,
3. Pasmine koje mogu sudjelovati,
4. Najveći broj pasa koji će biti primljen,
5. Krajnji datum za podnošenje prijave,
6. Visinu prijavnine za sudjelovanje,
7. Osigurati zdravstvenu i veterinarsku službu i
8. Navesti uvjete za smještaj sudionika.

Članak 20.

Organizator određuje dovoljan broj sudaca za ispite uz suglasnost s nadležnim tijelima HKS-a u smislu Pravilnika o stručnom radu HKS-a.

Ispitivanje prirođenih osobina obavlja jedan sudac i to najviše 20 pasa na jedan dan ovisno o godišnjem dobu, vremenskim prilikama i napučenosti divljači u lovištu.

Svaki ispit rada u parovima moraju ispitivati i ocjenjivati najmanje dva kvalificirana suca, a pojedinačno najmanje jedan kvalificirani sudac.

Na utakmicama u parovima povjerenstvo se mora rasporediti po terenu kako bi stalno moglo pratiti radnje dvaju konkurenata.

U slučaju eliminacijske greške odmah se mora obavijestiti predsjednik povjerenstva koji procjenjuje da li će prekinuti turnus.

Za ispitivanje rada ptičara na kojima se dodjeljuje kandidatura CACIT, na ispitima rada koji nisu podijeljeni u baterije i na baražu u kojemu sudjeluju kandidati iz baterija organizator obavezno angažira trojicu sudaca koji imaju međunarodni status i to iz dvije kinološke udruge i iz inozemstva s utvrđenim kriterijima Pravilnika o stručnom radu HKS-a.

Članak 21.

Organizator ispitivanja rada ptičara zadržava pravo pravodobnog otkazivanja ispita i to najmanje 5 dana ranije, o čemu će obavijestiti prijavljene natjecatelje i suce, a novac za uplaćenu prijavninu vratiti. Ako priredbu otkáže kasnije, a neki natjecatelj koji su uplatili prijavninu ili suci dođu, organizator im je dužan nadoknaditi nastale troškove.

Članak 22.

Organizator ispita dužan je sucima nadoknaditi stvarne troškove.

III. ORGANIZACIJA ISPITIVANJA RADA PTIČARA

Članak 23.

Pri održavanju i ocjenjivanju rada posebno se treba pridržavati sljedećeg:

- a) vlasnik ili vodič psa na vrijeme podnosi prijavu organizatoru u kojoj mora biti sljedeće: ime psa i registarski broj, oznaka mikročipa, pasmina, spol, datum štenjenja, ime i prezime i adresa vlasnika i vodiča, te datum i potpis;
- b) Prijave se podnose u roku koji odredi organizator, a najkasnije posljednjeg dana uoči ispitivanja i ocjenjivanja rada pasa;
- c) Nijedna prijava neće biti primljena poslije određenog roka;
- d) Strani državljani, sudionici ispitivanja, prijavljuju pse na vrijeme, a mogu obaviti uplatu pri dolasku;
- e) U ekipnom ispitivanju uz sudionike u ekipi prijavljuje se i rezerva;
- f) Poslije zaključenog prijavljivanja za ispite ne može biti prihvaćena nikakva izmjena ili zamjena prijavljenog s neprijavljenim psom;
- g) Odjava na ispitima prihvaća se najmanje pet dana prije ispitivanja i tad se vraća uplaćeni iznos. Jedino kuje koje se tjeraju u vrijeme natjecanja smatrat će se pravodobno odjavljenima.
- h) Organizator je dužan za svaki ispit napraviti katalog pasa svih sudionika

Članak 24.

U slučaju većeg broja od 11 prijavljenih turnusa (pojedinačno ili u parovima), ispiti se mogu podijeliti u dvije ili više skupina (u daljem tekstu: baterija). Baterija ne smije imati više od 15 pasa ili 15 parova. Ispiti se moraju održati u jednom danu, osim u slučaju više sile.

Ako se ispit provodi u više baterija, raspored pasa obavlja organizator ispita.

Psi jednog vlasnika mogu biti raspoređeni najviše u dvije baterije.

Ukoliko je na ispitima u parovima broj pasa neparan, suci će odrediti psa koji će raditi sa zadnjim. Isto vrijedi i za pse, koji su ostali bez para iz ždrijeba.

Formiranje parova i raspored parova unutar baterije ili ispita bez baterija određuje se u pravilu ždrijebom. Natjecateljski par ne mogu činiti psi jednog vodiča.

Ždrijebanju predsjedava jedan predstavnik organizatora, a prisustvuje eventualno delegat HKS-a i natjecatelji koji to žele. Ako to nije moguće obzirom na veliki broj pasa pojedinih vodiča, formiranje i raspored vrši organizator.

Kandidature od strane HKS-a i FCI-a mogu se dodijeliti samo u slučaju ako je na ispitima sudjelovalo najmanje 6 pasa.

Članak 25.

Udruga koja organizira ispitivanje rada ptičara određuje voditelja ispita, njegove pomoćnike i službene pucače. Voditelj ispita u pravilu mora biti ispitani ili priznati vodič.

Voditelj ispita odgovoran je za pripremu i neometanu provedbu priredbe. Organizator zajedno s voditeljem ispita ima punu odgovornost za uredno vođenje ispita. Voditelj ispita prima eventualne žalbe i prigovore od sudionika ispita.

Članak 26.

Prije početka ispitivanja rada ptičara suci održavaju kratak dogovor kako bi uskladili ocjenjivanje, i da bi im se ukratko opisao teren na kome će provoditi ispit.

Članak 27.

Ispitivanje rada pasa obavlja se pojedinačno ili u parovima, ovisno kako je za koji ispit propisano. Ako se psi ispituju u parovima, pas s neparним brojem počet će raditi u dijelu terena lijevo od suca.

Članak 28.

Ispitivanja rada pasa u polju trebaju se obaviti uz povoljan vjetar ako je to moguće. Taj rad treba trajati za sve pse 15 minuta ako pas ne napravi pogrešku prije isteka tog vremena, koja ga isključuje iz daljnjeg ispitivanja.

Pas može biti pozvan da ponovi rad ako u redovitom vremenu nije imao kontakt s divljači i ako je zadovoljio svojim radom. Trajanje ponovljenog roka određuju suci.

Članak 29.

Na početku rada psima se daje jedna minuta za zagrijavanje. Ako pas u tom vremenu uspješno obavi neku radnju taj uspjeh se računa u ocjenu. Ako napravi pogrešku, ona se ne uzima u obzir osim nekontroliranog proganjanja divljači duže od jedne minute.

Ako se promjeni teren ispitivanje će se prekinuti sve dok pas ne bude ponovo pušten na novi teren. Ponovno puštenom psu u prvoj liniji napredovanja (zaokretu) ne uzima se kao eliminaciona greška ukoliko nenamjerno podigne divljač. Ako prekid traje više od 15 minuta turnus može prema sudačkoj odluci početi ponovo.

Članak 30.

Upotreba zviždaljke ili glasa treba biti svedena na najmanju mjeru, tako da ne ometa drugog psa u radu. U slučaju prekida ispita zbog ometanja suci mogu odlučiti da pas nastavi ispit sam ili u paru s drugim psom.

Suci će zbog nedoličnog ponašanja vodiča ili zbog neosnovanih kritika (koje ometaju normalan tijek priredbe) isključiti vodiča iz daljnjeg ispita.

Članak 31.

Za vrijeme ispitivanja rada nijedan pas ne smije nositi bilo kakav aparat za zapovijedanje i ispravljanje rada. Zabranjeno je korištenje bipera, a dozvoljeno korištenje klasičnog zvonca.

Članak 32.

Suci trebaju nastojati, da u granicama postojećih mogućnosti, svim psima osiguraju odgovarajuće uvjete rada. Moraju obratiti pažnju na kvalitetu radnji izvršenih u teškim uvjetima i u slučaju neke sumnje u radu psa prosuditi u korist psa.

Članak 33.

Najmanje jednom, odmah poslije uspješnog stajanja na divljač (markiranja) potrebno je pucati da se utvrdi kako pas reagira na pucanj. Na ispitima bez odstrela divljači vodiči su obavezni sami pucati iz pištolja.

Ako oba psa u paru istodobno stoje na divljači na dva različita mjesta, nije potrebno pucati.

Članak 34.

Vodiči i psi prije početka ispitivanja rada moraju biti prisutni na određenom mjestu kod prozivke pod prijetnjom isključenja.

Članak 35.

Poslije oglašavanja kraja "turnusa" ne uzima se u obzir ni uspjeh ni pogreška psa, osim ukoliko pas ne pobjegne van ruke i vodič ga ne uspije odmah vratiti, čime je počinjena greška i ne može dobiti pozitivnu ocjenu.

IV. OCJENJVANJE

Članak 36.

Ocjenjivanje rada ptičara obavlja se prema odredbama članaka 37, 38, 39, 40, 41 i 49 ovog Pravilnika.

Članak 37.

Pojedine discipline, ovisno o značaju i vrsti ispitivanja pasa ispituju se i ocjenjuju na ispitima rada pasa i to:

1. Nos/njuh
2. Stil traženja
3. Stajanje
4. Slijeđenje
5. Sekundiranje
6. Brzina i ustrajnost
7. Ponašanje na pucanj
8. Poslušnost
9. Vodljivost
10. Volja za rad
11. Ponašanje prema odletjeloj pernatost divljači
12. Uzdržljivost na zeca
13. Rad na tragu zdravog zeca
14. Rad na pernatost divljači poslije odstrela
 - a) traženje ranjene pernate divljači, ili
 - b) traženje izgubljene pernate divljači, ili
15. Rad na dlakavost divljači poslije odstrela
 - a) traženje ranjene dlakave divljači, ili
 - b) traženje izgubljene dlakave divljači, ili
16. Traženje u dubokost obraslost vodi za patkom
17. Donošenje patke iz duboke vode
18. Poslušnost na radu u vodi
19. Poslušnost na radu u polju
20. Odloženost
21. Način donošenja i predaje pernate divljači
22. Način donošenja i predaje zeca/kunića

Članak 38.

Pas se može ocjeniti pozitivnom ocjenom samo ako je stajao na pernatost divljač (fazana, jarebicu, prepelicu ili šljuku), ako se ne plaši pucnja i ako radi u stilu pasmine.

Na ispitu prirođenih osobina u nedostatku pernate divljači priznaje se stajanje na zeca, a na ispitima rada pri stajanju na zeca na logi može se priznati najviše ocjena odličan.

Članak 39.

Pas tijekom rada treba posebno pokazati osjećanje emanacije koje je popraćeno stajanjem, eventualnim vođenjem na zapovijed, bez pomicanja na pomak divljači i mirnoćom na pucanj. Pas mora odlučno i lako voditi ispred vodiča i samo na njegovu zapovijed ne gubeći kontakt s divljači.

Suci moraju pokazati strogost prema psima koji imaju poteškoća u vođenju i kojima vodič mora pomagati. Duga vođenja se toleriraju ukoliko su energična i odlučna. Odbijanje vođenja je eliminacijska greška.

Suci temelje ocjene i bod ili bodove na temelju kvalitete rada psa. Posebice moraju obratiti pažnju na kretanje i stil pasmine, na lovačku strast i efikasnost, na moć osjetila njuha i na način primjećivanja divljači, na inicijativu i inteligenciju u potrazi, na odlučnost u približavanju i opreznost pri vođenju, na poslušnost i obuku. Traženje se oblikuje prema mogućnostima pasmine, vrsti ispita, prirodi terena. Pas mora na inteligentan i metodičan način savladati dodijeljeni mu teren. Uvijek mora biti na dohvata vodiča zadržavajući pritom veliku inicijativu. Tipično kretanje u stilu pasmine mora biti energično i dostojanstveno, pas nikad ne smije posustati.

U svakom slučaju kad postoje sumnje sudačkog povjerenstva ili suca pojedinca o procjeni neke radnje psa, treba je procijeniti u korist psa.

Članak 40.

Na temelju prikazanog rada psa, a vodeći računa o ispitnim disciplinama iz članka 37, i članka 38 i 39 ovog Pravilnika, sudačko povjerenstvo ili sudac pojedinac daju jednu od sljedećih ocjena i dodjeljuju sljedeći broj bodova:

- nedovoljan od 0 do 4 boda
- dobar od 5 do 10 bodova
- vrlo dobar od 11 do 15 bodova
- odličan od 16 do 20 bodova

Pas koji u toku ispita nije učinio eliminacijsku grešku, ali nije pronašao divljač ocjenjuje se ocjenom "nije kvalificiran". Psu koji je tijekom turnusa učinio eliminacijsku grešku daje se ocjena "eliminiran".

Sudačko povjerenstvo prva tri plasirana psa rangira od 1 do 3, a za ostale se objavljuje ocjena koju su dobili.

Na ispitima prirođenih osobina psi se ocjenjuju sa:

- "položio" s detaljnim opisom rada
- "nije položio" s detaljnim opisom rada

Suci su dužni kod svake pozitivne ocjene utvrditi identitet psa prema katalogu ispita.

Članak 41.

Psu koji je prikazao prirodne osobine i jednom je stajao na pernatu divljač, a načinio je eliminacijsku pogrešku iz obuke, dodjeljuje se samo priznanje prirodnih osobina (PPO).

Članak 42.

Na ispitima državnog značenja mogu se dodjeljivati kandidature CACT-HR i REZ.CACT-HR, a na ispitima međunarodnog značenja CACIT i REZ.CACIT.

Članak 43.

Ako se ispit s dodjelom kandidature CACT-HR održava u više baterija, sudačko povjerenstvo ili sudac pojedinac može u svakoj bateriji dodjeliti kandidaturu CACTHR.

Kod međunarodnih ispita, čije održavanje zahtijeva rad u baterijama, pas ili psi pobjednici od svake baterije koji su dobili CACT-HR ići će u baraž, radi eventualne dodjele kandidature CACIT i relativno rezerve. Taj turnus će se odvijati u parovima.

U baražu se ocjenjuje stil pasmine, postavljanje na teren, traženje i poslušnost. Eventualne greške na divljač ne uzimaju se u obzir.

Ako je CACT-HR i rez.CACT HR na međunarodnim ispitima dodijeljen samo u jednoj bateriji, psima može biti dodijeljen CACIT i rez.CACIT pod uvjetom da ga na terenu u dodatnom turnusu provjere tri ovlaštena suca i to na način da organizator za svakog od ova dva psa osigura partnera (jednog od sudionika tog ispita), kako bi psi radili u paru.

Na međunarodnim ispitima kontinentalnih ptičara kada se oni ispituju pojedinačno, a u bateriji sudi samo jedan sudac koji je dodijelio CACT-HR i rez. CACT-HR i to samo u jednoj bateriji, psima može biti dodijeljen CACIT i rez. CACIT pod uvjetom da ih na terenu u dodatnom turnusu provjere tri ovlaštena suca.

Članak 44.

Organizator može predvidjeti dodjeljivanje počasnih zvanja i titula za postignuti uspjeh, a vodiča za dobro vođenje može nagraditi prigodnim nagradama.

Premija u novcu nije dozvoljena.

Članak 45.

Suci nisu obvezni dodijeliti sve predviđene kandidature i počasne titule, ukoliko smatraju da nisu zaslužene.

Članak 46.

Kada zajedno ocjenjuje više sudaca, ocjena za svakog psa donosi se zajedničkom dogovornom ocjenom, a ako se ni to nemože, ocjena se izražava na temelju srednje vrijednosti.

Članak 47.

Ako neku disciplinu (npr. rad u vodi, rad na tragu ranjene divljači) ispituju odvojeno jedan od drugoga različiti suci, ocjena se donosi zajedničkom odlukom ili se izražava kao srednja vrijednost.

Članak 48.

Pri ocjenjivanju i rangiranju pasa suci vode računa o stilu, načinu rada i standardu rada svake pojedine pasmine.

U ocjenske liste upisuje se ocjena i dobiveni broj bodova, te kratki opis rada psa. U opisu se navode dobre osobine i nedostaci u radu psa, te broj stajanja na divljač. Podaci iz ocjenskih lista unose se u odgovarajuće tablice.

Članak 49.

Predsjednik sudačkog povjerenstva, tj. sudac na kraju ispitivanja javno priopćuje dodijeljene ocjene, osvojene kandidature i počasne titule i obrazlaže ih.

Postignuti uspjeh, kao i neuspjeh-eliminacija, upisuje se u radnu knjižicu. Te podatke potpisuje sudac, odnosno suci.

V. ELIMINACIJSKE POGREŠKE

Članak 50.

Eliminacijske pogreške zbog kojih se pas isključuje iz daljeg ispitivanja jesu:

- traženje psa ne odgovara standardu rada pasmine,
- popuštanje u tempu,
- kretanje samo u dubinu terena i iza vodiča,
- bezvoljnost u radu,
- zaobilazak divljači jedan put,
- podizanje divljači jedan put,
- izostavljanje divljači jedan put,
- samovoljno podizanje divljači nakon stajanja,
- stajanje "na prazno" u raznim smjerovima - tri puta,
- preuzimanje stajanja od partnera,
- hvatanje divljači u pokretu, i poslije stajanja,
- napuštanje stajanja,
- odbijanje slijeđenja divljači na kojoj je stajao,
- nesekundiranje spontano za britanske i irske ptičare,
- nesekundiranje po naredbi za kontinentalne ptičare,
- nedonošenje odstreljene divljači,
- ometanje drugog psa u radu,
- strah od pucnja,

- nekontrolirano ponašanje poslije pucnja,
- nekontrolirano kretanje psa po terenu,
- neodaziv na poziv vodiča u roku od jedne minute,
- neobuzdano gonjenje divljači,
- kidanje i zatrpavanje divljači,
- duže lajanje za vrijeme rada,
- strah od divljači.

VI. SUDAČKI IZVJEŠTAJ

Članak 51.

U koliko ispiti traju samo jedan ili dva dana, po završenom ispitu ili ispitima suci moraju načiniti izvještaj u tri primjerka u kojem ukratko daju sljedeće podatke:

- vrsta ispita i broj predvedenih pasa,
- kompletne podatke o svim psima koji su se plasirali (ime i registarski broj psa, oznake mikročipa, spol, datum štenjenja, ime i prezime vlasnika i vodiča psa, te uspjeh),
- vremenski i klimatski uvjeti na dan ispita,
- podaci o terenu i broju pojedinih vrsta divljači,
- podatke o sucima koji su ocjenjivali pse,
- podatke i uspjeh sudačkih pripravnika koji su sudjelovali na ispitu,
- podatke o dobivenoj suglasnosti za održavanje ispita,
- podatke o zdravstveno-veterinarskoj suglasnosti,
- sve ostale podatke koji su vezani za ispit ili ispite.

Ukoliko ispiti traju po više dana, suci su dužni svaku večer, odnosno po završetku ispita dana ispuniti i potpisati formular u kojem su svi podaci o psima koji su se plasirali, ocjena i broj bodova i dati ga odmah po završetku ispita organizatoru.

Članak 52.

Organizator ispita dužan je sudački izvještaj ili formulare dnevnih ispita uz komentar dostaviti u roku od 15 dana nadležnom organu HKS-a.

Članak 53.

Po isteku svakog tromjesečja, ukoliko su se održavali državni ili međunarodni ispiti s dodjelom kandidatura CACT-HR i CACIT, organizatori ispita trebaju dostaviti HKS-u pregled svih podataka i ocjene svih ispitanih pasa.

VII. ISPITIVANJE RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA

1. ISPITI PRIROĐENIH OSOBINA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA

Članak 54.

Cilj ovog ispita jest utvrditi nasljedne osobine psa za rad u lovu, koje su karakteristične pasminama kojima pripadaju.

Članak 55.

Na ovaj ispit dovode se psi svih dobnih starosti. Psi se ispituju u paru. Ovi ispiti održavaju se, prema pravilu, u proljeće, a mogu se održavati i u jesen. Psi se ocjenjuju prema odredbama članka 36. ovog Pravilnika.

Članak 56.

Ovaj ispit nije dovoljan za dobivanje kandidature za državnog ili međunarodnog prvaka u ljepoti ili u radu.

Članak 57.

Na ispitu prirođenih osobina ispituju se sljedeće discipline:

1.nos/njuh, 2.stil traženja, 3.stajanje, 4.sekundiranje, 5.ponašanje na pucanj, 6.volja za rad i 7.poslušnost.

2. ISPIT RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA U POLJU BEZ Odstrela divljači

Članak 58.

Cilj ovog ispita jest izbor najboljih pasa za rad u polju, s tim što se ne zahtijeva disciplina donošenja odstreljene divljači. Ispit se održava u proljeće i u jesen.

Članak 59.

Na ovom ispitu ispituju se psi svih dobnih starosti. Psi se ispituju u parovima.

Članak 60.

Ocjenjivanje rada pasa obavlja se prema odredbama članka 36 ovog Pravilnika. Na ovom ispitu mogu se dodjeljivati kandidature CACT-HR i CACIT, ovisno od ranga ispita.

Članak 61.

Na ovom ispitu ispituju se sljedeće discipline:

1. nos/njuh, 2. stil traženja, 3. stajanje, 4. slijeđenje, 5. sekundiranje, 6. brzina i ustrajnost, 7. ponašanje na polijetanje pernate divljači, 8. suzdrživost na zeca, 9. ponašanje na pucanj, 10. vodljivost, 11. poslušnost i 12. volja za rad.

3. ISPIT RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA S ODSTRELOM DIVLJAČI

Članak 62.

Na ovom ispitu uz rad u polju, od pasa se traži kompletan rad u lovu, tj. izvježbanost u donošenju odstreljene divljači na suhom i iz vode (fazan, jarebica, patka).

Članak 63.

Na ovom ispitu mogu sudjelovati psi svih uzrasta uz uvjet da su položili ispit prirođenih osobina.

Ispitivanje se obavlja u parovima. Na ispitima mogu se dodijeliti kandidature CACTHR i CACIT, zavisno o rangu ispita.

Članak 64.

Ocjenjivanje na ovim ispitima obavlja se prema odredbama članka 36. ovog Pravilnika.

Članak 65.

Na ovom ispitu ispituju se sljedeće discipline:

1.nos/njuh, 2.stil traženja, 3.stajanje, 4.slijeđenje, 5.sekundiranje, 6.brzina i ustrajnost, 7.ponašanje na polijetanje pernate divljači, 8.suzdrživost na zeca, 9.mirnoća na pucanj, 10.rad na pernatost divljači poslije odstrela ili donošenje sa suhog, 11.donošenje patke iz duboke vode, 12.vodljivost, 13.poslušnost i 14.volja za rad.

4. ISPIT RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA U POLJU I VODI

Članak 66.

Na tom najkompletnijem ispitu rada u lovu britanskih i irskih ptičara ispituje se rad u polju, rad u vodi i rad na donošenju odstreljene pernate i dlakave divljači.

Članak 67.

Na ovom ispitu mogu sudjelovati psi svih dobnih uzrasta. Psi se ispituju u polju u parovima, a u drugim disciplinama pojedinačno.

Ocjenjivanje je prema odredbama članka 36. ovog Pravilnika.

Na ispitu se mogu dodijeliti kandidature CACT-HR i CACIT, ovisno o rangu ispita.

Članak 68.

Uz ovaj ispit mogu se organizirati posebni ispiti za pse koji su ranije ocijenjeni s odličnom ocjenom ili su dobili kandidature CACT-HR, REZ.CACT-HR, CACIT ili REZ.CACIT, s tim da se to objavi u odredbama ispita.

Članak 69.

Na ovom ispitu ispituju se sljedeće discipline:

1.nos/njuh, 2. stil traženja, 3. stajanje, 4. slijeđenje, 5. sekundiranje, 6. brzina i ustrajnost, 7. ponašaje na pucanj, 8. ponašanje na polijetanje pernate divljači, 9. suzdržljivost na zeca, 10. traženje u dubokoj vodi za patkom, 11. donošenje patke iz duboke vode, 12. rad na pernatj divljači poslije odstrela, 13. rad na dlakavoj divljači poslije odstrela, 14. način donošenja i predaje pernate divljači, 15. način donošenja i predaje dlakave divljači, 16. poslušnost i 17. volja za rad.

5. ISPITI RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA U VELIKOM TRAŽENJU

Članak 70.

Ispiti rada u velikom traženju održavaju se, osim prema općim odredbama ovog Pravilnika, prema ispitima rada u polju bez odstrela divljači i prema posebnim kriterijima ovog dijela Pravilnika.

Članak 71.

Ovi ispiti imaju za cilj vrednovanje najboljih grla za rasplod, koji se ističu karakteristikama njuha, kretanja, otpornosti, sklonosti nametnutoj obuci i koji su u stanju dati novu generaciju rasplodnih grla i mnogobrojne lovačke pse prvog ranga.

Članak 72.

Za ove ispite karakteristično je: kretanje u parovima, brzina kretanja, domet traženja i sekundiranje.

Članak 73.

Ispiti se održavaju samo na prirodnim jarebicama.

Članak 74.

Tipično kretanje pasmine mora biti brzo, energično, dostojanstveno, pas nikad ne smije posustati.

Članak 75.

Traženje mora biti rasprostranjeno ali ne i neuredno. Pas mora inteligentno i metodično savladavati teren dodijeljen vodiču, truditi se da nikad ne zaobiđe jarebice; mora u svakom trenutku ostati "u ruci" vodiča, a ipak pri tome zadržati maksimalnu inicijativu.

Članak 76.

Da bi dobio ocjenu odličan, pas mora na zapovijed vodiča, voditi prirodno i bez pomoći.

Članak 77.

Pas mora poštivati i ignorirati dlakavu divljač. Ne markirati (preskočiti ili zaobilaziti) pernatu divljač ukoliko se ne radi o jarebici, ne smatra se eliminacijskom greškom. Naprotiv tome, greška je podignuti divljač da leti nakon što ju je markirao ili naznačio.

Članak 78.

Obvezno se zahtijeva sekundiranje, koje mora biti spontano i bez pomoći gesti, glasa ili zvižduka. Kad pas pokaže jasnu namjeru za sekundiranjem, vodič ga može podržati gestama. Preporuča se, da vodič psa koji sekundira, nastavi traženje nakon završetka radnji konkurenta, ukoliko se divljač nije podigla.

Odbijanje sekundiranja je eliminacijska greška bez opravdanja.

U slučaju da pas nije dobio priliku da pokaže sekundiranje u raznim ispitima, ocjena će biti u njegovu korist.

Članak 79.

Suci ne smiju zaboraviti, da je pas, koji se bez straha od pogreške i sa žarom probijao kroz teren, zaslužniji od onoga, koji samo pokušava izbjeći greške, bilo iz kojeg razloga, bilo da ga vodič zadržava. Suci moraju prije svega tražiti sjajnog psa.

Ocjenjivanje je prema članku 36. ovog Pravilnika.

Članak 80.

Pri dodjeli kvalifikacija suci moraju imati na umu doseg traženja, način na koji se primjećuje divljač, brzina kretanja, otpornost, držanje glave, stil, ustrajnost i sigurnost pri zaustavljanju na divljač, inicijativu i inteligenciju u pronalasku divljači, opreznost u približavanju divljači u vođenju, poslušnost i na kraju ponašanje psa na polet divljači. Na ispitima mogu se dodijeliti kandidature CACT-HR i CACIT, zavisno o rangu ispita.

Članak 81.

Svaki ispit velikog traženja (i bateriju) moraju voditi tri suca od kojih su najmanje dvojica kvalificirani i priznati za veliko traženje.

Predsjednik povjerenstva se drži sredine s po jednim sucem s desne i lijeve strane koji se nalaze dovoljno daleko od predsjednika, kako na neravnom terenu ne bi propustili nijednu radnju psa.

Na svaku eliminacijsku grešku postranični suci moraju obavijestiti predsjednika, koji će procijeniti, da li treba prekinuti turnus.

Na kraju turnusa svakog para, postranični suci se pridružuju predsjedniku te se svaki izjašnjava o bodovima u korist i protiv svakog od pasa, koji su upravo prošli.

6. ISPITI RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA NA TRČKE

Članak 82.

Ispiti rada na trčke održavaju se prema općim odredbama ovog Pravilnika, prema ispitima u polju bez odstrela divljači i prema posebnim kriterijima sadržanih u ovom dijelu Pravilnika.

Članak 83.

Na ovom ispitu mogu sudjelovati psi svih dobnih uzrasta, a mogu se dodjeljivati i kandidature CACT-HR i CACIT, zavisno od ranga ispita.

Članak 84.

Ispitivanje se vrši u proljeće na parove, a u jesen na jata trčaka. Ponašanje prema drugim vrstama divljači uzima se u obzir samo za vrednovanje korektnosti i stupnja obuke.

Nikad nisu prikladne trčke koje su se nedavno pustile na teren.

Članak 85.

Tereni moraju biti pogodni za ispitivanje u lovu sa psima britanskih i irskih ptičara. Ispitivanja se vrše u parovima.

Članak 86.

Prvi turnus traje 15 minuta.

Članak 87.

Od psa se traži inteligentno i uredno traženje koje jamči efikasno pretraživanje terena, tipičan stil pasmine kojoj pas pripada, tipično i više manje brzo kretanje prema kvaliteti terena. Tijekom rada u paru pas mora pokazati sposobnost redovne izmjene terena s konkurentom.

Pas mora biti stalno u kontaktu s vodičem, slušati njegove pozive i spremno usmjeriti traženje u pokazanom mu smjeru. Pas bez kontakta s vodičem mora se kazniti.

Pas treba pokazati solidno, odlučno i izražajno stajanje, spontano sekundiranje, a tolerira se i sekundiranje na zapovijed ukoliko ga pas odmah izvrši. Mora ostati savršeno korektan na polijetanje divljači i na pucanj. Vodič uvijek puca iz pištolja propisanog kalibra.

Članak 88.

Psi se ocjenjuju prema članku 36. ovog Pravilnika.

Temeljni su kriteriji na osnovu kojih se donosi ocjena: u prvom redu rad psa u tipičnom stilu pasmine i opći učinak svih radnji.

7. ISPITI RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA NA PREPELICU

Članak 89.

Ispiti rada na prepelice održavaju se prema općim odredbama ovog Pravilnika i prema posebnim kriterijima sadržanim u ovom dijelu Pravilnika o ispitima na prepelicu.

Članak 90.

Na ovom ispitu mogu sudjelovati psi svih uzrasta, uz uvjet da su prethodno položili ispit prirođenih osobina.

Članak 91.

Ispitivanje pasa vrši se u parovima na prirodnu prepelicu s odstrelom.

Na ovim ispitima mogu se dodjeljivati candidature CACT HR ili CACIT.

Ocjenjivanje rada pasa vrši se prema odredbama članka 36 ovog Pravilnika.

Članak 92.

Pas može dobiti jednu od ocjena samo ako je stajao na prepelicu. Ponašanje psa na drugu divljač bit će uzeto u obzir samo da bi se ocijenila korektnost i stupanj obuke.

Članak 93.

Ako pas nije pokazao pozitivan rad iz sljedećih disciplina: nos, traženje, stajanje i donošenje prepelice, ne može biti pozitivno ocijenjen.

Članak 94.

Turnus ispita rada na prepelicu traje 10 minuta.

Članak 95.

Na ovom ispitu ispituju se sljedeće radne discipline:

1.nos, 2.stil traženja, 3.stajanje, 4.slijeđenje, 5.sekundiranje (spontano ili na zapovijed), 6.ponašanje prema odletjeloj pernatoj divljači, 7.suzdržljivost na zeca, 8.brzina i ustrajnost, 9.ponašanje na pucanj, 10.način donošenja i predaje prepelice, 11.vodljivost, 12.volja za rad i 13.poslušnost.

Članak 96.

Pas koji nije imao priliku donijeti prepelicu u vrijeme turnusa, ispitat će se na završetku rada baterije. Ispitivanje donošenja obavlja se s odstrijeljenom hladnom prepelicom.

8. ISPIT RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA NA ŠLJUKU

Članak 97.

Ispiti rada na šljuku održavaju se prema općim odredbama ovog Pravilnika i prema posebnim kriterijima sadržanim u ovom dijelu Pravilnika o ispitima na šljuku.

Članak 98.

Na ovom ispitu mogu sudjelovati psi svih uzrasta, uz uvjet da su prethodno položili ispit prirođenih osobina.

Članak 99.

Tereni moraju biti pogodni i karakteristični sa specifičnim raslinjem za šljuke za ispitivanje u lovu sa psima britanskih i irskih ptičara.

Članak 100.

Ispitivanje se vrši pojedinačno s odstrelom šljuke.

Ispiti se vrše u parovima samo ako se ispit održava na terenima gdje se dva psa efektivno regularno mogu smjenjivati za vrijeme traženja. U protivnom ispiti će se održati u turnusima pojedinačno (sa samo jednim psom).

Organizator je dužan u programu precizirati da li će se ispit vršiti u parovima ili pojedinačno.

Turnus ispita rada traje ne manje od 15 minuta što ovisi o terenu i sucima. Na ispitu se mogu dodijeliti kandidature CACT-HR i CACIT, ovisno o rangju ispita.

Članak 101.

Pas može dobiti jednu od ocjena samo ako je stajao na šljuku. Ponašanje psa prema drugoj divljači uzima se u obzir da bi se ocijenila korektnost i stupanj obuke.

Članak 102.

Pas ne može biti pozitivno ocijenjen ako nije pokazao dobar nos, stabilno traženje, čvrsto stajanje i donošenje šljuke.

Psi se ocjenjuju prema članku 36. ovog Pravilnika.

Članak 103.

Na ovom ispitu ispituju se sljedeće discipline:

1.nos, 2.stil traženja, 3.stajanje, 4.sljeđenje, 5.sekundiranje, 6.ponašanje prema odletjeljoj pernatoj divljači, 7.suzdržljivost na zeca, 8.ponašanje na pucanj, 9.način donošenja i predaje šljuke, 10.volja za rad i 11.poslušnost.

Članak 104.

Ako pas nije imao priliku donijeti šljuku u vrijeme turnusa, ispitat će se na završetku rada baterije s odstreljenom hladnom šljukom.

9. ISPIT RADA BRITANSKIH I IRSKIH PTIČARA NA KAMENJARKE

Članak 105.

Ispiti rada na kamenjarke održavaju se prema općim odredbama ovog Pravilnika i prema posebnim kriterijima sadržanim u ovom dijelu Pravilnika.

Članak 106.

Na ovom ispitu mogu sudjelovati psi svih dobnih uzrasta. Psi se ispituju u parovima, u proljeće na parove, a u jesen na jata kamenjarki. Ponašanje prema drugim vrstama divljači uzima se u obzir samo na vrednovanje korektnosti i stupnja obuke.

Ispitivanja se vrše na prirodne kamenjarke bez odstrela divljači.

Nikada nisu prikladne kamenjarke koje su se nedavno pustile na teren.

Članak 107.

Tereni moraju biti kršoviti, ravni ili brdoviti, razni oblici kamenjara, odnosno pogodni i karakteristični za stanište kamenjarki sa specifičnim raslinjem.

Članak 108.

Na ovom ispitu mogu se dodijeliti kandidature CACT-HR i CACIT.

Članak 109.

Prvi turnus traje 15 minuta.

Članak 110.

Psi se ispituju po disciplinama navedenim u članku 61. ovog Pravilnika.

Od psa se traži inteligentno i uredno traženje koje jamči efikasno pretraživanje terena, tipičan stil pasmine kojoj pas pripada, tipično kretanje i više manje brzo prema kvaliteti terena. Tijekom rada u paru pas mora pokazati sposobnost redovne izmjene terena s konkurentom.

Pas mora biti stalno u kontaktu s vodičem, slušati njegove pozive i spreman usmjeriti traženje u pokazanom mu smjeru. Pas bez kontakta s vodičem mora se kazniti.

Pas treba pokazati solidno, odlučno i izražajno stajanje, spontano sekundiranje, a tolerira se i sekundiranje na zapovijed ukoliko ga pas odmah izvrši. Mora ostati savršeno korektan na polijetanje divljači i na pucanj. Vodič uvijek puca iz pištolja propisanog kalibra.

Članak 111.

Psi se ocjenjuju prema članku 36. ovog Pravilnika.

Temeljni kriteriji na osnovu kojih se donosi ocjena su u prvom redu rad psa u tipičnom stilu pasmine i opći učinak svih radnji.

VIII. ISPITIVANJE RADA KONTINENTALNIH PTIČARA

1. ISPITI PRIROĐENIH OSOBINA KONTINENTALNIH PTIČARA

Članak 112.

Cilj ispitivanja prirođenih osobina je utvrditi nasljedne osobine za rad u lovu, koje su karakteristika pasmina kojima psi pripadaju.

Članak 113.

Na taj ispit dovode se psi svih dobnih starosti. Ispiti se obavljaju pojedinačno ili u parovima.

Ovaj ispit nije dovoljan za dobivanje kandidature za državnog ili međunarodnog prvaka u ljepoti ili radu. Ispiti se održavaju u proljeće i u jesen.

Članak 114.

Psi se na ovim ispitima ocjenjuju prema odredbama članka 36 ovog Pravilnika.

Članak 115.

Na ispitu prirođenih osobina ispituju se sljedeće discipline:

1.nos/njuh, 2.stil traženja, 3.stajanje, 4.volja za rad, 5.vodljivost, 6.ponašanje na pucanj, 7.rad na tragu zdravog zeca i 8.poslušnost.

2. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA U POLJU BEZ Odstrela DIVLJAČI

Članak 116.

Cilj je ovog ispita izbor najboljih pasa u lovu za rad u polju, s tim da se ne zahtijeva disciplina donošenja divljači.

Na ispitima mogu sudjelovati psi svih dobnih uzrasta.

Psi se ispituju u paru ili pojedinačno, a održavaju se u proljeće i u jesen.

Članak 117.

Ocjenjivanje pasa na ovom ispitu obavlja se prema odredbama članka 36. ovog Pravilnika.

Na ovom ispitu može se dodijeliti kandidatura CACT-HR i CACIT.

Članak 118.

Na ovom ispitu ispituju se sljedeće discipline:

1.nos/njuh, 2.stil traženja, 3.stajanje, 4.sekundiranje (spontano ili na zapovijed), 5.slijeđenje, 6.brzina i ustrajnost, 7.ponašanje na polijetanje pernate divljači, 8.suzdržljivost na zeca, 9.ponašanje na pucanj, 10.vodljivost, 11.poslušnost i 12.volja za rad.

3. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA U POLJU S Odstrelom divljači

Članak 119.

Na ovom ispitu uz rad u polju, od psa se traži kompletan rad u lovu, tj. izvježbanost u donošenju odstreljene divljači na suhom i iz vode (fazan, jarebica i patka).

Na ispitu sudjeluju psi svih uzrasta uz uvjet da su položili ispit prirođenih osobina. Psi se u polju ispituju u parovima ili pojedinačno, a u drugim disciplinama pojedinačno.

Članak 120.

Ocjenjivanje pasa se obavlja prema odredbama članka 36. ovog Pravilnika.

Na ispitima se mogu dodijeliti kandidature CACT-HR i CACIT, ovisno o rangu ispita.

Članak 121.

Na ovom ispitu ispituju se sljedeće discipline:

1.nos/njuh, 2.stil traženja, 3.stajanje, 4.slijeđenje, 5.sekundiranje (spontano ili na zapovijed), 6.ponašanje prema odletjeloj pernatost divljači, 7.suzdržljivost na zeca, 8.brzina i ustrajnost, 9.ponašanje na pucanj, 10.rad na pernatost divljači poslije odstrela ili donošenje sa suhog, 11.donošenje patke iz duboke vode, 12.vodljivost, 13.volja za rad i 14.poslušnost.

4. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA U POLJU I VODI

Članak 122.

Na ovom najkompletnijem ispitu rada u lovu kontinentalnih ptičara ispituje se rad u polju, rad u vodi i rad na donošenju odstrijeljene pernate i dlakave divljači.

Na ispitu mogu sudjelovati psi svih dobnih uzrasta koji su položili ispit prirodnih osobina.

Psi se ispituju u polju u parovima ili pojedinačno, a u drugim disciplinama pojedinačno.

Članak 123.

Ocjenjivanje pasa na ovom ispitu obavlja se prema odredbama članka 36 ovog Pravilnika.

Na ispitu se mogu dodijeliti kandidature CACT-HR i CACIT, ovisno o rangu ispita.

Uz ovaj ispit mogu se organizirati posebni ispiti za pse koji su ranije dobili ocjene "odličan" ili kandidature CACT-HR, REZ.CACT-HR, CACIT ili REZ.CACIT, s tim da se to objavi u odredbama ispita.

Članak 124.

Na ovom ispitu ispituju se sljedeće discipline:

1.nos/njuh, 2.stil traženja, 3.stajanje, 4.slijeđenje, 5.sekundiranje (spontano ili na zapovijed), 6.ponašanje prema odletjeloj pernatost divljači, 7.suzdržljivost na zeca, 8.brzina i ustrajnost, 9.ponašanje na pucanj, 10.rad na pernatost divljači poslije odstrela, 11.rad na dlakavost divljači poslije odstrela, 12.odloženost, 13.način donošenja pernate divljači, 14.način donošenja dlakave divljači, 15.šaranje u dubokoj obrasloj vodi, 16.šaranje u dubokoj obrasloj vodi za puštenom patkom, 17.donošenje izgubljene patke iz obrasle duboke vode, 18.način donošenja patke, 19.poslušnost u radu na vodi, 20.suradnja s vodičem, 21.volja za rad i 22.poslušnost na radu u polju.

5. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA NA TRČKE

Članak 125.

Ispiti rada na trčke održavaju se prema općim odredbama ovog Pravilnika, prema ispitima u polju bez odstrela divljači i prema posebnim kriterijima sadržanim u ovom dijelu Pravilnika.

Članak 126.

Na ovom ispitu mogu sudjelovati psi svih dobnih uzrasta, a mogu se dodjeljivati kandidature CACT-HR i CACIT, zavisno o rangu ispita.

Članak 127.

Ispitivanje se vrši u proljeće na parove trčaka, a u jesen na jata trčaka. Ponašanje prema drugim vrstama divljači uzima se u obzir samo za vrednovanje korektnosti i stupnja obuke.

Nikad nisu prikladne trčke, koje su se nedavno pustile na teren.

Članak 128.

Tereni moraju biti pogodni za ispitivanje u lovu kontinentalnih ptičara. Ispitivanje se vrši u parovima ili pojedinačno.

Članak 129.

Prvi turnus traje 15 minuta.

Članak 130.

Pas treba pokazati inteligentno i uredno traženje koje jamči efikasno pretraživanje terena, tipičan stil pasmine kojoj pas pripada, tipično i više manje brzo kretanje prema kvaliteti terena. Kada radi u paru pas mora pokazati sposobnost redovne izmjene terena s drugim psom.

Pas mora biti stalno u vezi s vodičem, slušati njegove pozive i biti spreman usmjeriti traženje u pokazanom mu smjeru. Pas bez kontakta s vodičem mora se kazniti.

Pas treba pokazati solidno, odlučno i izražajno stajanje, spontano sekundiranje, a tolerira se i sekundiranje na zapovijed, ukoliko ga pas odmah izvrši. Mora ostati savršeno korektan na polijetanje divljači i na pucanj. Vodič uvijek puca iz pištolja propisanog kalibra.

Članak 131.

Psi se ocjenjuju prema članku 36. ovog Pravilnika.

Temeljni kriteriji na osnovu kojih se donosi ocjena su u prvom redu rad psa u tipičnom stilu pasmine i opći učinak svih radnji.

6. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA NA PREPELICE

Članak 132.

Ispiti rada na prepelice održavaju se prema općim odredbama ovog Pravilnika i prema posebnim kriterijima sadržanim u ovom dijelu Pravilnika o ispitima na prepelicu.

Članak 133.

Na ovom ispitu mogu sudjelovati psi svih uzrasta, uz uvjet da su prethodno položili ispit prirodnih osobina.

Članak 134.

Ispitivanje pasa vrši se pojedinačno ili u parovima na prirodnu prepelicu s odstrelom. Na ovim ispitima mogu se dodjeljivati kandidature CACT-HR ili CACIT.

Ocjenjivanje se vrši prema članku 36. ovog Pravilnika.

Članak 135.

Pas može dobiti jednu od ocjena samo ako je stajao na prepelicu. Ponašanje psa na drugu divljač bit će uzeto u obzir samo da bi se ocijenila korektnost i stupanj obuke.

Članak 136.

Ako pas nije pokazao pozitivan rad iz sljedećih disciplina: nos, traženje, stajanje i donošenje prepelice, ne može biti pozitivno ocijenjen.

Članak 137.

Turnus ispita rada na prepelicu traje 10 minuta.

Članak 138.

Na ovom ispitu ispituju se sljedeće radne discipline:

1.nos, 2. stil traženja, 3. stajanje, 4. slijeđenje, 5. sekundiranje (spontano ili na zapovijed), 6. ponašanje prema odletjeloj pernatoj divljači, 7. suzdržljivost na zeca, 8. brzina i ustrajnost, 9. ponašanje na pucanj, 10. način donošenja i predaje prepelice, 11. vodljivost, 12. volja za rad i 13. poslušnost.

Članak 139.

Pas koji nije imao priliku donijeti prepelicu u vrijeme turnusa, ispitat će se na završetku rada baterije. Ispitivanje donošenja obavlja se s odstrijeljenom hladnom prepelicom.

7. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA NA ŠLJUKU

Članak 140.

Ispiti rada na šljuku održavaju se prema općim odredbama ovog Pravilnika i prema posebnim kriterijima sadržanim u ovom dijelu Pravilnika o ispitima na šljuku.

Članak 141.

Na ovom ispitu mogu sudjelovati psi svih uzrasta, uz uvjet da su prethodno položili ispit prirođenih osobina.

Članak 142.

Tereni moraju biti pogodni i karakteristični sa specifičnim biljem i raslinjem za ispitivanje u lovu s kontinentalnim ptičarima.

Članak 143.

Ispitivanje se vrši pojedinačno s odstrelom šljuke.

Ispiti se vrše u parovima samo ako se ispit održava na terenima gdje se dva psa efektivno regularno mogu smjenjivati za vrijeme traženja. U protivnom ispiti će se održati u turnusima pojedinačno (sa samo jednim psom).

Organizator je dužan u programu precizirati da li će se ispiti vršiti u parovima ili pojedinačno.

Turnus ispita rada traje ne manje od 15 minuta što ovisi o terenu i sucima.

Na ispitu se mogu dodijeliti kandidature CACT-HR i CACIT, ovisno o rangu ispita.

Članak 144.

Pas se može pozitivno ocijeniti samo ako je stajao na šljuku. Ponašanje psa prema drugoj divljači uzima se u obzir da bi se ocijenila korektnost i stupanj obuke.

Članak 145.

Pas ne može biti pozitivno ocijenjen ako nije pokazao dobar nos, stabilno traženje, čvrsto stajanje i donošenje šljuke.

Psi se ocjenjuju prema članku 36. ovog Pravilnika.

Članak 146.

Na ovom ispitu ispituju se sljedeće discipline:

1.nos, 2.stil traženja, 3.stajanje, 4.slijeđenje, 5.sekundiranje, 6.ponašanje prema odletjeloj pernatoj divljači, 7.suzdržljivost na zeca, 8.ponašanje na pucanj, 9.način donošenja i predaje šljuke, 10.volja za rad i 11.poslušnost.

Članak 147.

Ako pas nije imao priliku donijeti šljuku u vrijeme turnusa, ispitat će se na završetku rada baterije s odstreljenom hladnom šljukom.

8. ISPIT RADA KONTINENTALNIH PTIČARA NA KAMENJARKE

Članak 148.

Ispiti rada na kamenjarke održavaju se prema općim odredbama ovog Pravilnika i prema posebnim kriterijima sadržanim u ovom dijelu Pravilnika.

Članak 149.

Na ovom ispitu mogu sudjelovati psi svih dobnih uzrasta. Psi se ispituju u parovima ili pojedinačno, u proljeće na parove, a u jesen na jata kamenjarki. Ponašanje prema drugim vrstama divljači uzima se u obzir samo na vrednovanje korektnosti i stupnja obuke.

Ispitivanja se vrše na prirodne kamenjarke bez odstrela divljači.

Nikada nisu prikladne kamenjarke koje su se nedavno pustile na teren.

Članak 150.

Tereni moraju biti kršoviti, ravni ili brdoviti, razni oblici kamenjara, odnosno pogodni i karakteristični za stanište kamenjarki sa specifičnim raslinjem.

Članak 151.

Na ovom ispitu mogu se dodijeliti kandidature CACT-HR i CACIT.

Članak 152.

Prvi turnus traje 15 minuta.

Članak 153.

Psi se ispituju po disciplinama navedenim u članku 118. ovog Pravilnika.

Od psa se traži inteligentno i uredno traženje koje jamči efikasno pretraživanje terena, tipičan stil pasmine kojoj pas pripada, tipično i više manje brzo kretanje prema kvaliteti terena. Ukoliko psi rade u paru pas mora pokazati sposobnost redovne izmjene terena s konkurentom.

Pas mora biti stalno u kontaktu s vodičem, slušati njegove pozive i spreman usmjeriti traženje u pokazanom mu smjeru. Pas bez kontakta s vodičem mora se kazniti.

Pas treba pokazati solidno, odlučno i izražajno stajanje, spontano sekundiranje, a tolerira se i sekundiranje na zapovijed, ukoliko ga pas odmah izvrši. Mora ostati savršeno korektan na polijetanje divljači i na pucanj. Vodič uvijek puca iz pištolja propisanog kalibra.

Članak 154.

Psi se ocjenjuju prema članku 36. ovog Pravilnika.

Temeljni su kriteriji na osnovu kojih se donosi ocjena: u prvom redu rad psa u tipičnom stilu pasmine i opći učinak svih radnji.

IX. VODIČI

Članak 155.

Vodiči sa psima moraju biti na vrijeme na mjestu određenom za sastanak i moraju cijelo vrijeme ispita biti na raspolaganju sucima i organizatoru. Dužni su se držati uputa i naloga sudaca i voditelja ispita.

X. GLEDATELJI

Članak 156.

Gledatelji su dužni zaostajati najmanje 100 metara iza sudaca i mogu se kretati samo putevima, a ne smiju ići obrađenim poljoprivrednim površinama.

Gledatelji se moraju prilagoditi svim naredbama voditelja ispita, sudaca i redara. Na terenu uz sudačko povjerenstvo mogu biti prisutni samo pripravnici za suce imenovani od HKS-a, direktor manifestacije, službeni pucač i voditelj baterije ili ispita.

XI. PRIGOVORI

Članak 157.

Na sudačke odluke može se dati pismeni prigovor najkasnije jedan sat poslije proglašavanja rezultata uz novčanu kauciju, koja mora biti naznačena u odredbama ispita.

Prigovor se daje voditelju ispita, koji zajedno s delegatom i sucima razmatra prigovor, a delegat donosi rješenje.

U slučaju neosnovanog prigovora kaucija pripada organizatoru. Kaucija se vraća ukoliko se prigovor prihvati.

Članak 158.

Odluka delegata je konačna i na nju se ne može dalje žaliti.

XII. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 159.

Uz ovaj Pravilnik mogu se primjenjivati i drugi pravilnici za ispitivanje i ocjenjivanje rada ptičara koje priznaje FCI, uz raniju suglasnost nadležnog organa HKS-a.

Članak 160.

U cilju ujednačavanja kriterija ispitivanja i ocjenjivanja uz ovaj se Pravilnik donose upute za ocjenjivanje rada ptičara na ispitima koja su njegov sastavni dio i obavezno se moraju primjenjivati.

Službeno tumačenje Pravilnika i upute daje Povjerenstvo za uzgoj i rad lovačkih pasa HKS-a.

Članak 161.

Ovaj Pravilnik za ispitivanje i ocjenjivanje rada pasa ptičara stupa na snagu osmi dan nakon donošenja.

Predsjednik HKS-a
Damir Skok, dr.vet.med.

UPUTE ZA OCJENJIVANJE RADA PTIČARA NA ISPITIMA

1. Nos/njuh

Priplodna vrijednost lovačkog psa temelji se prvenstveno na kvaliteti njegova čula mirisa - nosa. Pri ocjeni čula mirisa pasa ptičara, odlučujuća je daljina na kojoj pas osjeti divljač i s kakvom sigurnošću to pokazuje. Pri tom se računa cijeli rad koji pas mora obaviti služeći se nosom, čija kvaliteta se u osnovi ispituje na pernatj divljači. Pri ocjeni kvalitete nosa osobito treba uvažavati brzinu i način traženja, držanje glave, sigurnost u slijeđenju, brzu orijentaciju je li divljač još na mjestu, razlikovanje tragova zdrave i ranjene divljači. Treba uzeti u obzir i atmosferske prilike a osobito vjetar (smjer, jačinu, promjenjivost smjera, neujednačenost i dr.).

Psi za vrijeme traženja ne smiju spuštati nos na zemlju. Psi koji traže divljač po tragovima na zemlji nisu pogodni za priplod i ne mogu se nagrađivati.

2. Stil traženja

Traženje psa mora biti energično, usklađeno s prirodom terena. Ptičar treba pretraživati polje krećući se živahno, poletno, lijepim stilom i visoko dignutim nosom, tako da presjeca postojeću struju vjetra, a da pri tom ne preskače divljač. Najbolje je kad pas ispred vodiča pretražuje teren široko lijevo i desno, a da pri svakom zaokretu prolazi unutar dometa puške vodiča i da zaokreti budu u smjeru kretanja vodiča, a ne natrag prema vodiču.

Traženje ne smije biti divlje, iako treba biti brzo i ustrajno. Svakom se psu treba dati prilika da radi na terenu koji je dobro pokriven.

U ravnici pas ne smije nikada nestati iza prirodnih prepreka i mora se odazivati na poziv vodiča.

Osobito se cijeni ako pas pri nepogodnom smjeru vjetra samostalno počne tražiti protiv vjetra ili ako pusti da se usmjeri na takav način traženja.

Na ocjenu će utjecati i način traženja psa koji je karakterističan za svaku pasminu. Pas mora potpuno pretražiti teren. Pas koji izostavlja divljač u terenu ili je zaobilazi ili se kreće samo u dubinu eliminira se s daljnjeg ispitivanja.

Pas koji tijekom ispitivanja očito popušta u tempu također se eliminira.

Pas koji sporo i nedovoljno široko traži ne može dobiti ocjenu ni odličan ni vrlo dobar.

3. Stajanje

Kad pas nađe divljač, koja čvrsto leži, mora pred njom stajati sve dok mu se vodič mirno ne približi i dok mu ne izda novu naredbu, ako divljač dotad nije sama krenula. Privlačenje psa divljači, pošto je osjetio prvu i najslabiju emanaciju mirisa, mora se uzeti u obzir pri ocjenjivanju psa u radu a ono prethodi stajanju i često se naziva »ulazak u stajanje« i to vodeći računa o pasmini. Ako se pas privlači divljači s većeg odstojanja znak je da ima kvalitetniji nos/njuh.

Odrasli pas mora pokazati sigurno, čvrsto i stilski lijepo stajanje.

Treba paziti da pas nije stao »na prazno« ili da divljač nije »ispustio iz nosa«. Ako je pas »zatajivač«, a to je ako više puta zataji (ne pokaže) nazočnu divljač, treba ga isključiti s daljnjeg ispitivanja.

Preuzimanje stajanja od partnera je teška eliminacijska pogreška.

Hvatanje markirane divljači na zemlji ili u letu poslije markiranja također eliminira psa s daljnjeg ispitivanja.

4. Slijeđenje

Pas koji stoji na divljač treba na zapovijed vodiča slijediti divljač. Najveću ocjenu dobiva pas koji spontano prati miris tijela divljači koja se izvlači. Psi, kojima treba česti poticaj na slijeđenje, najčešće izgube miris i kontakt s divljači, pa je slijeđenje bezuspješno, a ni stajanje se ne realizira. Pogreška vodiča je ako za vrijeme slijeđenja gura psa rukom ili koljenom ili vuče psa za ovratnik.

5. Sekundiranje

Pod sekundiranjem se podrazumijeva često prirodna, ali i vježbom stečena osobina psa da, kada drugi pas stoji na divljač, sam zauzima stav stajanja, iako ne osjeća miris divljači, i u tom položaju ostaje sve dok pas, koji stoji, ne završi započetu radnju. Vodič treba prići psu koji sekundira i veže ga dok pas koji stoji ne završi započetu radnju.

Sekundiranje je obvezno za engleske pasmine ptičara i treba biti spontano. Nije dopušteno nikakvo davanje znaka psu rukom ili zviždaljkom.

Za kontinentalne pse sekundiranje nije obvezno, ali je poželjno. Sekundiranje kontinentalnih pasa može biti izvedeno na vizualni ili auditivni znak. U slučaju istog broja bodova, kontinentalni ptičar koji sekundira ima prednost u rangiranju.

6. Brzina i ustrajnost

Pas treba pokazati živahno, odlučno i brzo traženje, karakteristično za svoju rasu. Brzina treba biti usklađena s kvalitetom nosa/njuha. Pas slabijeg nosa nađe ponekad divljač na primjerenom daljini, ako se kreće odgovarajućom brzinom.

Traženje mora biti ustrajno, što znači da pas mora tražiti neumorno i živahno istim tempom za cijelo vrijeme ispitivanja. Raspoloženje za rad i traženje mora biti od početka do kraja ispitivanja jednako izraženo. Osobito je nepovoljno na ocjenu ovoga predmeta usporavanje tempa rada pa se u krajnjoj mjeri pas može eliminirati.

7. Ponašanje na pucanj

Kao najbolji radni učinak u mirnoći na pucanj smatra se ako pas, poslije pucnja na odletjelu ili odbjegli divljač ostane miran na svojem mjestu, sve dok ne uslijedi nova naredba.

Poslije pucnja pas ne smije neobuzdano juriti i otići izvan nadzora vodiča.

Na ispitima prirođenih osobina ispituje se strah psa od pucnja. Psi koji se plaše pucnja isključuju se s daljnjeg ispitivanja.

8. Poslušnost

Poslušnost se sastoji u tome što pas odmah i rado poslušava svaki poziv, zvižduk ili gestu svojega vodiča.

Poslušnost mora postojati i u ponašanju na pucanj i prema odletjeloj ili odbjgloj divljači, i u općoj vodljivosti za vrijeme ispitivanja.

Pas ne treba biti nametljiv ni prema svojem vodiču ni prema stranim osobama. U nazočnosti drugih pasa treba biti miroljubiv.

9. Vodljivost

Vodljivost je suradnja s vodičem na terenu.

Stupanj vodljivosti pokazuje se u volji psa da u svakom trenutku bude u vezi sa svojim vodičem, te i spremnost da dobrovoljno služi vodiču. Vodljivost je preduvjet za svaki oblik suradnje između vodiča i psa. Vodljivost je nasljedno uvjetovana, ali do punog izražaja dolazi samo primjenom dobrog i pravilnog postupka sa psom tijekom njegova odgoja i obuke.

Vodljivost se promatra tijekom cijelog natjecanja.

10. Volja za rad

Volja za rad pokazuje se u želji kojom pas obavlja pojedine radne zadatke. Tijekom cijelog natjecanja treba pratiti s kakvom upornošću i žarom radi na terenu.

11. i 12. Ponašanje prema odletjeloj pernatoj divljači i uzdržljivost na zeca

Kad pred psom skoči ili naiđe zec koji bježi ili ako odleti pernata divljač, pas ne smije goniti divljač, nego mora ostati na mjestu, bez obzira na to je li na divljač pucano ili ne. Ako počne pratiti divljač, mora se na poziv odmah vratiti.

Psi koji jure odbjegliu dlakavu divljač ili odletjelu pernatu divljač, a ne vrate se ni na ponovni poziv, isključuju se s daljnjeg natjecanja.

13. Rad na tragu zdravog zeca

Pri ispitivanju prirođenih osobina kontinentalnih ptičara ispituje se rad po tragu dlakave divljači (zeca), koju pas nije vidio, a također i način na koji obavlja praćenje toga traga. Mlad pas mora samostalno ili po naredbi vodiča pratiti svježe tragove, to praćenje mora biti marljivo, sigurno i što dugotrajnije. Najvišu ocjenu dobiva pas koji je dobro izradio trag u dužini oko 300 metara. Uz dužinu izrađenog traga, znatno je važniji način kako je to izvedeno.

14. i 15. Rad na pernatoj i dlakavoj divljači poslije odstrela

- a). Traženje ranjene pernate divljači, odnosno ranjene dlakave divljači
Ranjenu pernatu, odnosno dlakavu divljač pas treba pratiti po tragu, uhvatiti je, pravilno donijeti i pravilno predati vodiču. Donesenu divljač treba pregledati da nije izgrizena ili čak iskidana. Pas koji je počeo tražiti ranjenu divljač, mora nastaviti početnu radnju, bez obzira na to što nailazi na drugu zdravu divljač.
- b). Traženje izgubljene pernate ili dlakave divljači
Divljač koja se koristi za disciplinu »traženje izgubljene divljači«, mora biti još topla. Ova se divljač baca u gustu vegetaciju, tako da je ne vide ni vodič ni pas. Vodiču se, zatim pokaže približno smjer u kojem treba uputiti psa. Pas pri traženju izgubljenog treba živahno i sustavno pretražiti teren koristeći nos i smjer vjetrova. Pri ispitivanju ove discipline treba prvenstveno ocjeniti način traženja izgubljene divljači. Međutim, za vrijeme rada psa dobiva se, također dojam o kvaliteti nosa, načinu prihvaćanja, nošenja i predaje divljači vodiču.

16. Traženje u dubokoj obrasloj vodi

Pas mora na zapovijed vodiča, bez daljnjeg poticanja (pucanjem, bacanjem kamena i dr.) ući u obraslu vodu i tražiti zainteresirano. Pas treba tražiti niz vjetar. U obrasloj vodi pas mora pokazati volju za traženjem u vodi i mora se podvrgavati vizualnim i auditivnim zapovjedima vodiča. Traženje treba trajati oko 10 minuta, a ocjenjuje se da je dobro ako pas odjednom i veselo uđe u vodu i ustrajno traži dovoljno daleko u gustišu.

17. Donošenje patke iz duboke vode

Voda na kojoj se ispituju ove discipline treba biti duboka već pri samoj obali. Ubijena patka baca se što dalje u čistu, trskom neobraslu vodu. Vodič sa psom je udaljen od obale 5-10 metara. Pas koji se ispituje sjedi za to vrijeme uz vodiča i tek na zapovijed »donesi« odlazi u vodu, uzima patku punim ustima i po izlasku iz vode neposredno, predaje je vodiču.

Poticaj pucnjem, bacanjem kamena u vodu ili ispuštanjem patke na obalu da bi se pas otrebao od vode - snižava ocjenu.

Ako je pas pri traženju imao priliku donijeti odstreljenu patku iz duboke vode, to će mu se priznati kao obavljeni rad za disciplinu »donošenje iz duboke vode«.

18. i 19. Poslušnost psa na radu u vodi i u polju

Poslušnost psa, uopće, odraz je dosljednog i temeljnog obučavanja i preduvjet je za svestrano korištenje psa u lovu. Poslušnost se ogleda u vodljivosti psa pri radu, što znači da pas odgovara na vizualne i auditivne znakove svojeg vodiča i time pokazuje da ih je razumio. Među ostalim, poslušnost se ocjenjuje i pri radu drugih pasa, tako da se drži mirno, da ne laje, da ne vuče uzicu, ne cvili, pa time pokazuje da ni u lovu ne ometa svojeg vodiča ni druge lovce.

20. Odloženost

Psi se obvezno pojedinačno ocjenjuju na nekom proplanku, livadi ili poljani opkoljenoj šumom ili sličnim skrovitim mjestima i to najbolje uz neki grm ili slično.

Vodič vodi psa nevezanog - uz nogu do određenog mjesta, koje treba biti udaljeno 100 koraka. Na tom mjestu vodič naređuje psu tihim glasom ili znakom da legne i ostavlja psa nevezanog. Pas može biti ostavljen da leži uz neku vodičevu stvar (lanac, uzicu ili slično) ili bez nje. Na psa se ne smije utjecati da ostane na mjestu.

Iz tog skrovišta (šume) koje je od psa udaljeno oko 100 koraka, vodič dva puta puca iz puške u vremenskom razmaku oko 10 sekundi. Poslije toga, pas treba ostati ležeći na mjestu gdje je ostavljen. Pri tome, pas može eventualno, podignuti glavu ili prednji dio tijela odvojiti od zemlje.

21. i 22. Način donošenja i predaja pernate divljači i način donošenja i predaje zeca/kunića

Pri donošenju se podrazumjeva volja, način i brzina kojom pas donese vodiču nađenu odstreljenu ili postavljenu mtvu divljač.

Cijeni se volja kojom pas krene da na datu zapovijed donese divljač. Način donošenja se procjenjuje da li pas podešava zahvatanje divljači; tako da mu je olakšano njezino donošenje.

Pas mora svaku ulovljenu divljač (dlakavu, pernatu, poljsku ili barsku) bez oklijevanja uzeti, brzo i s veseljem donijeti i bez posebne naredbe (ili uz tihu zapovjed) sjesti pred vodiča i dobrovoljno pustiti da mu se po naredbi oduzme divljač.

Pravilnim donošenjem smatra se spremnost psa da prilagodi način uzimanja divljači prema vrsti i težini. Štetno je i smatra se manom snažno hvatanje i drobljenje koje kvari vrijednost divljači. Isto tako se ocjenjuje i bojažljivo uzimanje divljači zbog čega psu ispada divljač iz usta, što se događa kad pas zahvati divljač samo za kožu odnosno perje. Parnatu divljač svih vrsta pas ne smije pri donošenju zdrobiti, čupati ili jesti.

UPUTSTVO ZA ISPUNJAVANJE OBRAZACA NA ISPITIMA RADA PTIČARA

Na obrascu 1A (rad u parovima) i na obrascu 1B (pojedinačni rad) upisuju se svi psi baterije, odnosno cijelog ispita, sa svim navedenim podacima. Obrasci se objavljuju na oglasnoj ploči (određenom vidnom mjestu) uoči dana natjecanja ili u rano jutro prije odlaska na teren na dan natjecanja. Na taj način obznanjaju se svi natjecatelji sa svim podacima. Jedan primjerak obrasca daje se voditelju baterije, odnosno ispita, delegatu Saveza i više primjeraka dijeli se vodičima i stavlja na automobile vodiča.

Obrazac 2 je knjižica koja se popunjena sa svim podacima daje sucu, odnosno sucima, prije odlaska na teren i suci je koriste za ispitivanje i ocjenjivanje rada pasa, uz obaveznu kontrolu tetovirnog broja. Knjižica ostaje kod organizatora za daljnju upotrebu.

Nakon završenog rada baterije, odnosno ispita i javnog priopćenja i obrazloženja dodijeljenih ocjena i kandidatura, sudac ili suci, ispunjavaju i potpisuju obrazac 3.

Obrazac 4 – (izvješće suca – sudaca) pored navedenih određenih podataka u obrascu, treba detaljno opisati i prikazati sljedeće:

- Koje su pasmine pasa nastupile, koliko je nastupilo i koliko je eventualno odustalo.
- Kako se vršila provjera mikočipa, odnosno tetovirnog broja. Navesti eventualne probleme ukoliko ih je bilo.
- Kakve su bile vremenske prilike. S obzirom na njihov utjecaj, kako se odvijao ispit, da li je bilo smetnji i kakav je bio utjecaj na rad pasa.
- Kakav je bio teren (ravan, brežuljci, planina i dr.), kakvo je raslinje, vegetacija, vrste kultura itd. Da li kvaliteta lovišta odgovara tipu ispita?
- Navesti brojnost i kvalitetu pojedinih vrsta divljači. Posebno konstatirati da li je bila divljač iz prirodnog uzgoja.
- Da li je na rad sudaca bilo prigovora ili žalbi i na koji način i kako su riješeni ili predloženi na rješenje. Da li je bilo disciplinskih prijestupa vodiča, kako su riješeni i da li su podnesene prijave za nekorektno ponašanje vodiča. Navesti detaljno, pojedinačno svaki slučaj.
- Da li su na ispitu sudjelovali pripravnici za suce i da li su imali propisane suglasnosti.
Navesti pojedinačno njihovo ponašanje, pokazano znanje, opći utisak i eventualne prijedloge.
- Kakva je bila organizacija, da li se ispit odvijao u normalnim uvjetima, bez nekih smetnji ili sugestija, što je moglo utjecati na rad.
- Druga zapažanja sudaca koja mogu biti značajna za ispite.

Obrazac 4, s priloženim obrascima 1 i 3, dostavlja se Hrvatskom kinološkom savezu, jedan primjerak ostaje organizatoru i jedan primjerak uzima sudac, odnosno suci.

Obrazac 2

Organizator: _____

članica HRVATSKOG KINOLOŠKOG SAVEZA

n a z i v n a t j e c a n j a

Ispit: _____

Razina: _____, datum: _____

Baterija: _____, lokacija: _____

Sudac – suci: _____

Baraž – lokacija: _____

Suci na baražu: _____

Pas _____, pasmina _____, par _____
Reg. br. _____, Tet. br. _____, vodič _____
Opis rada:

Eliminiran, Nije kvalificiran, Kvalificiran – ocjena _____ bod.

Pas _____, pasmina _____, par _____
Reg. br. _____, Tet. br. _____, vodič _____

Opis rada:

Eliminiran, Nije kvalificiran, Kvalificiran – ocjena _____ bod.

ELIMINIRAN		KVALIFICIRAN			DOPUNJAVAJU		
Ime psa	par	Ime psa	par	bodovi	Ime psa	par	vri- jeme
NIJE KVALIFICIRAN		P.P.O.			PONOVO POZVATI		

REZULTATI

Nastupilo je _____ pasa, a kvalificiralo se _____ pasa i to:

Rang	Ime psa	Pas- mina	Reg.broj	Tet. broj	Vodič	Ocjena
I.						
II.						
III.						

Potpis suca – sudaca

Popis telefonskih brojeva

organizatora, delegata, sudaca, voditelja baterija, ureda organizatora i drugi

Obrazac 4

IZVJEŠĆE SUCA - SUDACA

o održanom ispitu _____
(naziv ispita)

dana _____ u organizaciji _____

_____ na terenima _____
(lovačka udruga)

U _____.

Veterinarsko-zdravstvena suglasnost izdana je pod brojem _____
_____ od _____
(nadležni veterinarski organ)

Za održavanje ispita izdana je suglasnost Hrvatskog kinološkog saveza broj _____
_____ dana _____.

Suglasnost Hrvatskog kinološkog saveza za kinološkog suca, odnosno suce, izdana je
pod brojem _____ dana _____.

Ostali podaci:

Potpisi suca – sudaca

